

Βρυξέλλες, 6 Ιουνίου 2025
(OR. en)

9976/25

RECH 264
COMPET 501
IND 179
MI 364
EDUC 227
TELECOM 182
ENER 224
ENV 484
AGRI 257
TRANS 232
SAN 313
ATO 35

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	6 Ιουνίου 2025
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2025) 298 final
Θέμα:	ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Ετήσια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την παρακολούθηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» το 2024

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2025) 298 final.

σνημμ.: COM(2025) 298 final

Βρυξέλλες, 6.6.2025
COM(2025) 298 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Ετήσια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης της
Ευρωπαϊκής Ένωσης και την παρακολούθηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» το
2024**

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η παρούσα έκθεση παρέχει μια επισκόπηση των βασικών δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας (στο εξής: E&K) της ΕΕ και της παρακολούθησης του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και του προγράμματος έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ για το 2024.

Συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 190 της [Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#) και το άρθρο 7 της [Συνθήκης Ευρατόμ](#), σε συνδυασμό με το άρθρο 50 του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη»](#) και το άρθρο 12 του [κανονισμού \(Ευρατόμ\) 2021/765 του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση προγράμματος έρευνας και κατάρτισης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας](#).

2. ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Το 2024 συμπληρώθηκαν 40 έτη από το πρώτο χρηματοδοτικό πρόγραμμα της ΕΕ για την E&K και η επέτειος αυτή αποτέλεσε ευκαιρία αναστοχασμού σχετικά με τα επιτεύγματα του παρελθόντος. Κατά τις τέσσερις τελευταίες δεκαετίες, η ΕΕ έχει επιδείξει σταθερή προσήλωση στην προώθηση της επιστημονικής προόδου και της οικονομικής ανάπτυξης, διαθέτοντας άνω των 280 δισ. EUR για την E&K. Ως αποτέλεσμα των προσπαθειών αυτών, δόθηκαν περισσότερες από 120 000 επιχορηγήσεις σε περίπου 75 000 δικαιούχους. Ειδικότερα, περισσότεροι από 30 κορυφαίοι ερευνητές που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ έχουν κερδίσει βραβεία Νόμπελ για το έργο τους.

Αντλώντας διδάγματα από τα επιτεύγματα του παρελθόντος και λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις πρόσφατες εξελίξεις, όπως οι παγκόσμιες προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας ή η άνοδος της τεχνητής νοημοσύνης (στο εξής: TN), η ΕΕ θα εξακολουθήσει να αξιοποιεί τα δυνατά της σημεία στην E&K ώστε να διασφαλίσει το παγκόσμιο ανταγωνιστικό της πλεονέκτημα.

2.1. Βιώσιμη ευημερία, ενιαία αγορά και ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης

Σε ένα ταχέως εξελισσόμενο παγκόσμιο τοπίο, η καινοτομία αποτελεί βασικό μοχλό οικονομικής ευημερίας και ανταγωνιστικότητας. Το 2024 οι εκθέσεις Letta και Draghi παρείχαν στρατηγικούς χάρτες πορείας για την ενίσχυση της οικονομικής θέσης της ΕΕ.

Η έκθεση του Enrico Letta με τίτλο [«Much More than a Market»](#) (Πολύ περισσότερο από μια απλή αγορά) τάχθηκε υπέρ μιας «πέμπτης ελευθερίας» —της ελεύθερης κυκλοφορίας της γνώσης— για την ενίσχυση της έρευνας, της καινοτομίας και της εκπαίδευσης στην ενιαία αγορά. Ένα παράδειγμα προόδου εν προκειμένω το 2024 είναι ότι η Ρουμανία προσχώρησε στο [ενιαίο σύστημα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας](#), ανεβάζοντας τον αριθμό των μελών του σε 18.

Στην [έκθεσή του σχετικά με το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας](#), ο Mario Draghi υπογράμμισε τη σημασία της τοποθέτησης της E&K στο επίκεντρο της οικονομίας της ΕΕ για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Το 2024 μια σημαντική εξέλιξη στον τομέα αυτόν ήταν η έκδοση από την Επιτροπή [ανακοίνωσης με τίτλο](#)

[«Προηγμένα υλικά για βιομηχανική υπεροχή»](#) και τα [συμπεράσματα του Συμβουλίου](#) που ακολούθησαν. Η E&K αναδείχθηκε ως ένας τρόπος εξασφάλισης ηγετικής θέσης στον τομέα.

Η ανταγωνιστικότητα αποτέλεσε κεντρικό σημείο εστίασης του [Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2024](#), συμπεριλαμβανομένης της αναγνώρισης ότι η ΕΕ υστερεί στις επενδύσεις E&K σε σύγκριση με άλλες μεγάλες οικονομίες και ότι η επίτευξη του στόχου του 3 % του ΑΕΠ εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Η E&K κατείχε σημαντική θέση στις εκθέσεις ανά χώρα για όλα τα κράτη μέλη, ενώ η Τσεχία, η Γαλλία, η Κροατία, η Λιθουανία, το Λουξεμβούργο και η Σλοβενία έλαβαν ειδικές ανά χώρα συστάσεις σχετικά με την E&K.

Η κυκλική οικονομία είναι καίριας σημασίας για τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης. Το 2024 άρχισε να ισχύει ο κανονισμός για τον οικολογικό σχεδιασμό όσον αφορά τα βιώσιμα προϊόντα (στο εξής: ESPR) και συστάθηκε [φόρουμ οικολογικού σχεδιασμού](#) για τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στην εφαρμογή του. Ελήφθησαν αρχικά μέτρα για την εφαρμογή του ψηφιακού διαβατηρίου προϊόντος βάσει του ESPR, με την υποστήριξη αρκετών έργων E&K.

2.2 Στρατηγική αυτονομία και οικονομική ασφάλεια στον τομέα της E&K

Το 2024 η Επιτροπή εργάστηκε για την εφαρμογή της [στρατηγικής για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομικής ασφάλειας](#). Οι εργασίες της ενισχύθηκαν από τη [σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας](#), στο πλαίσιο της οποίας δίνεται έμφαση στην αυτοδιαχείριση του τομέα, με την υποστήριξη κρατικών μέτρων. Η Επιτροπή άρχισε επίσης να εργάζεται για τη δημιουργία πλατφόρμας δέουσας επιμέλειας η οποία θα βοηθά τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια και τους ερευνητικούς οργανισμούς να αξιολογούν τους κινδύνους και τις ευκαιρίες που σχετίζονται με τις διεθνείς συνεργασίες. Επιπλέον, η Επιτροπή ξεκίνησε τη διενέργεια κοινών εκτιμήσεων κινδύνου με τα κράτη μέλη σε τέσσερις κρίσιμους τεχνολογικούς τομείς: στους προηγμένους ημιαγωγούς, στην ΤΝ, στην κβαντική και στη βιοτεχνολογία.

Στο πλαίσιο της [πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη \(STEP\)](#), το [πρόγραμμα επέκτασης της STEP του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας](#) (στο εξής: ΕΣΚ) πραγματοποίησε επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου σε νεοφυείς επιχειρήσεις, ΜΜΕ και μικρές επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης. Στόχος ήταν η επέκταση των καινοτομιών σε στρατηγικούς τεχνολογικούς τομείς, όπως η ψηφιακή τεχνολογία, η υπερπροηγμένη τεχνολογία, η καθαρή τεχνολογία και η βιοτεχνολογία. Στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής, αναπρογραμματίστηκαν 6,3 δισ. EUR για την ενίσχυση των **κρίσιμων τεχνολογιών** και βιομηχανιών.

Η Επιτροπή εξέδωσε επίσης [λευκή βίβλο](#) σχετικά με την E&K στον τομέα των τεχνολογιών με δυνατότητα **διπλής χρήσης**, με σκοπό την έναρξη δημόσιας διαβούλευσης.

Η Επιτροπή ανέθεσε [σύμβαση παραχώρησης](#) για την ανάπτυξη του δορυφορικού συστήματος ασφαλούς συνδεσιμότητας της ΕΕ, **IRIS²**. Με τον τρόπο αυτόν θα δοθούν κίνητρα για την ανάπτυξη καινοτόμου τεχνολογίας και θα ενισχυθεί η στρατηγική αυτονομία της ΕΕ έως το 2030.

2.3. Πράσινη και ψηφιακή μετάβαση

Το 2024 η Επιτροπή παρουσίασε [ανακοίνωση](#) στην οποία πρότεινε τον **κλιματικό στόχο της ΕΕ για το 2040**, συνιστώντας μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 90 % έως το 2040 σε σχέση με το 1990. Ένα από τα βασικά μέτρα που πρότεινε για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι ο βιομηχανικός μετασχηματισμός με γνώμονα την Ε&Κ. Η εν λόγω ανακοίνωση συνοδεύεται από την [ανακοίνωση σχετικά με τη βιομηχανική διαχείριση του άνθρακα](#), η οποία περιέχει μια ενότητα ειδικά για την Ε&Κ.

Μια σειρά από άλλες πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της **Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας** περιλάμβαναν συνιστώσα Ε&Κ: ειδικότερα, τα αποτελέσματα των έργων συνέβαλαν στη στήριξη της εφαρμογής του [κανονισμού για την αποκατάσταση της φύσης](#) και του [μακρόπνοου οράματος για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ](#). Επιπλέον, στην [ανακοίνωση σχετικά με τη βιοτεχνολογία και τη βιοπαραγωγή](#) προσδιορίστηκε η τόνωση της Ε&Κ ως μελλοντική δράση, ενώ βάσει του [κανονισμού για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών](#) χορηγήθηκε νομικό καθεστώς στο στρατηγικό σχέδιο ενεργειακών τεχνολογιών για την τόνωση της παραγωγής τεχνολογιών καθαρής ενέργειας της ΕΕ. Εγκρίθηκε επίσης το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της επιτροπής με τίτλο «[Towards a roadmap for accelerating the deployment of Hydrogen Valleys across Europe: challenges and opportunities](#)» (Προς έναν χάρτη πορείας για την επιτάχυνση της ανάπτυξης των κοιλάδων υδρογόνου σε ολόκληρη την Ευρώπη: προκλήσεις και ευκαιρίες), σύμφωνα με το σχέδιο REPowerEU. Σε συνέχεια της πρότασης της Επιτροπής, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν κανονισμούς για τις [κρίσιμες πρώτες ύλες](#) και τη [βιομηχανία μηδενικών καθαρών εκπομπών](#).

Το 2024 σημειώθηκε επίσης πρόοδος όσον αφορά την **ψηφιακή μετάβαση**, στην οποία η Ε&Κ συμβάλλει καθοριστικά. Για παράδειγμα, στη [λευκή βίβλο για τις ανάγκες σε ψηφιακές υποδομές](#) παρουσιάστηκαν πιθανά σενάρια, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η ΕΕ διαθέτει τις προηγμένες ψηφιακές υποδομές που απαιτούνται για τη στήριξη της καινοτομίας. Το νέο [υπολογιστικό νέφος πολιτιστικής κληρονομιάς](#) αποτέλεσε επίσης ευρωπαϊκή πλατφόρμα για τη συνεργασία ερευνητών και επαγγελματιών στην Ε&Κ σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά.

Επιπλέον, το 2024 κορυφώθηκε εκ νέου η [μεγάλη επιτάχυνση](#) της προόδου στον τομέα της ΤΝ, λόγω των σημαντικών επιτευγμάτων στην ευρεία διαθεσιμότητα δεδομένων, την [υπολογιστική ισχύ](#) και τη μηχανική μάθηση. Η [δέσμη μέτρων για την καινοτομία στην ΤΝ](#) έχει ως στόχο τη στήριξη των νεοφυών επιχειρήσεων και των ΜΜΕ της ΕΕ στην ανάπτυξη αξιόπιστης ΤΝ και περιλαμβάνει τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας ΤΝ. Στο πλαίσιο της εν λόγω δέσμης μέτρων, η πρωτοβουλία GenAI4EU θα στηρίξει την ανάπτυξη λύσεων παραγωγικής ΤΝ. Τέλος, η Επιτροπή δημοσίευσε [κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη χρήση της παραγωγικής ΤΝ στην έρευνα](#).

2.4. Σύμπραξη με τα κράτη μέλη

Τον Δεκέμβριο είχαν επιτευχθεί 175 ορόσημα και στόχοι σχετικά με την Ε&Κ από το σύνολο των 710 που πρέπει να επιτύχουν τα κράτη μέλη προκειμένου να εισπράξουν τα αντίστοιχα ποσά από τον [μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας](#). Όσον αφορά τις συνέργειες με την πολιτική συνοχής, η Μάλτα και η Λιθουανία πραγματοποίησαν

μεταφορές πιστώσεων από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη».

Επιπλέον, υπήρξε εμβάθυνση στις διμερείς συζητήσεις μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών, μέσω [ενισχυμένων διαλόγων](#) με τη Γερμανία, την Εσθονία και τις Κάτω Χώρες. Η εντατικοποίηση της ανάπτυξης του [μηχανισμού υποστήριξης πολιτικής](#) βοήθησε επίσης τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τα οικεία συστήματα Ε&Κ. Ξεκίνησαν ειδικές δραστηριότητες με τη Βουλγαρία, την Ουκρανία, την Τσεχία και τη Φινλανδία και δρομολογήθηκαν ασκήσεις αμοιβαίας μάθησης σε θέματα όπως η επιστήμη για τη χάραξη πολιτικής, οι ερευνητικές σταδιοδρομίες και η TN για την επιστήμη.

Εγκαινιάστηκε η [πλατφόρμα πολιτικής του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας \(στο εξής: EXE\)](#), η οποία καθιστά δυνατή την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών, των συνδεδεμένων χωρών, των ενδιαφερόμενων μερών στον τομέα της Ε&Κ και της Επιτροπής. Επιπλέον, στην [ανακοίνωση σχετικά με την υλοποίηση του EXE](#) αξιολογήθηκε η πρόοδος που έχει επιτευχθεί μετά την [ανακοίνωση του 2020 για τον EXE](#) και το πρώτο θεματολόγιο πολιτικής για τον EXE.

2.5 Η Ευρώπη στον κόσμο

Η Επιτροπή εξακολούθησε να διαδραματίζει καίριο ρόλο στην **πολυμερή συνεργασία στον τομέα της Ε&Κ**. Από κοινού με τη βελγική Προεδρία, συνδιοργάνωσε υπουργική διάσκεψη, στο πλαίσιο του πολυμερούς διαλόγου σχετικά με τις αρχές και τις αξίες της διεθνούς συνεργασίας στον τομέα της Ε&Κ. Συμμετείχε στην [ομάδα «Γεωσκόπηση»](#), στη [Διακυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή](#) (στο εξής: IPCC) και στη [διακυβερνητική πλατφόρμα επιστήμης-πολιτικής για τη βιοποικιλότητα και τις υπηρεσίες οικοσυστημάτων](#).

Όσον αφορά συγκεκριμένες περιοχές και χώρες, αξίζει να επισημανθούν ορισμένα σημεία:

- Η Επιτροπή εξακολούθησε να στηρίζει την Ε&Κ **της Ουκρανίας** μέσω ειδικών πρωτοβουλιών στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Δρομολογήθηκε δραστηριότητα του [μηχανισμού υποστήριξης πολιτικής](#) για τη διασύνδεση των ερευνητικών υποδομών της Ουκρανίας με εκείνες της ΕΕ. Επιπλέον, η ΕΕ συνέχισε να υποστηρίζει τον ρόλο της Ε&Κ στην ανασυγκρότηση της χώρας.
- Το Συμβούλιο Ενέργειας ΕΕ-ΗΠΑ σε υπουργικό επίπεδο επιβεβαίωσε τη δέσμευση συνεργασίας για την έρευνα στον τομέα της σύντηξης, την κατάρτιση κλιματικών μοντέλων και τη δέσμευση, χρήση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα. Στο πλαίσιο του Συμβουλίου Εμπορίου και Τεχνολογίας ΕΕ-ΗΠΑ, η συνεργασία για την ηλεκτροκίνηση και τα έξυπνα δίκτυα οδήγησε σε κοινές συστάσεις σχετικά με τις επιδείξεις της ενοποίησης οχήματος-δικτύου.
- Η [Διατλαντική Συμμαχία Ωκεανογραφικής Έρευνας και Καινοτομίας](#) υποδέχτηκε ως εταίρους την Ισλανδία και τη Σενεγάλη.

2.6. Μη πυρηνικές άμεσες δράσεις που υλοποιούνται από το Κοινό Κέντρο Ερευνών (JRC)

Το JRC υποστήριξε διάφορες πρωτοβουλίες μέσω της έρευνάς του, μεταξύ των οποίων:

- το [Ευρωπαϊκό Κέντρο Καινοτομίας για τον Βιομηχανικό Μετασχηματισμό και τις Εκπομπές](#), το οποίο προωθεί την **τεχνολογία μείωσης των εκπομπών** στη βιομηχανία·
- ο πρώτος [παγκόσμιος άτλαντας ξηρασίας](#), από κοινού με τα Ηνωμένα Έθνη·
- μια άσκηση προσομοίωσης επί χάρτου σχετικά με την ασφάλεια του εφοδιασμού, ώστε να επαληθευτεί η **ετοιμότητα της ΕΕ όσον αφορά τον εφοδιασμό με αέριο** για τον χειμώνα 2024-2025, λαμβανομένης υπόψη της αναμενόμενης λήξης της διαμετακόμισης ρωσικού αερίου μέσω της Ουκρανίας μετά το 2024·
- η ανάπτυξη μεθοδολογιών για την ανίχνευση **καταλοίπων αντιβιοτικών** στις ζωοτροφές, οι οποίες θα διευκολύνουν τη θέσπιση νέων κανονισμών της ΕΕ και την προώθηση των στόχων της προσέγγισης «Μία υγεία» κατά της μικροβιακής αντοχής.

3. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΟΡΙΖΩΝ ΕΥΡΩΠΗ» ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΥΡΑΤΟΜ

3.1. Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» το 2024 — σημαντικά σημεία και νέα χαρακτηριστικά

Η Επιτροπή ενέκρινε τροποποίηση του «κύριου» προγράμματος εργασίας του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» για την περίοδο 2023-2024. Θεσπίστηκε δέσμη πειραματικών δράσεων προκειμένου να καταστεί το πρόγραμμα πιο ανοικτό και να στηριχθούν οι ερευνητές που βρίσκονται στην αρχή της σταδιοδρομίας τους. Ο προορισμός «Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους» (στο εξής: NEB) δρομολόγησε τρία θέματα, ως ενδιάμεσο βήμα που ανοίγει τον δρόμο για τον επικείμενο μηχανισμό NEB. Οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για το 2025 συμπεριλήφθηκαν στο πρόγραμμα εργασίας προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια επαναλαμβανόμενων δράσεων, όπως οι δράσεις Marie Skłodowska-Curie, «Teaming for Excellence» (συνεργασία για την αριστεία) και οι υποτροφίες του EXE.

Στήριξη στην Ουκρανία μέσω του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»

Το 2024 δώδεκα ουκρανικές πόλεις προσχώρησαν στην [πρωτοβουλία SUN4Ukraine](#) στο πλαίσιο της αποστολής της ΕΕ για κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις. Η πρωτοβουλία στηρίζει τις ουκρανικές πόλεις με στόχο να καταστούν κλιματικά ουδέτερες. Η υποστήριξη μέσω της πρωτοβουλίας [MSCA4Ukraine](#) συνεχίστηκε και διατέθηκαν 10 εκατ. EUR επιπλέον για υποτροφίες εκτοπισμένων ερευνητών. Ο [κόμβος του περιφερειακού σχεδίου καινοτομίας \(ΠΣΚ\) της Κοινότητας του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας \(στο εξής: ΕΙΤ\) στο Κίεβο](#) άρχισε να λειτουργεί πλήρως το 2024, ως υπηρεσία μίας στάσης για την πρόσβαση στις κοινότητες γνώσης και καινοτομίας (στο εξής: ΚΓΚ) του ΕΙΤ. Η Ουκρανία συμμετείχε επίσης στη συνεργασία στον τομέα της Ε&Κ για τα θαλάσσια και ποτάμια οικοσυστήματα της λεκάνης του Εύξεινου Πόντου, ιδίως μέσω της αποστολής «Αποκατάσταση των

ωκεανών και των υδάτων μας έως το 2030» και της σύμπραξης για τη βιώσιμη γαλάζια οικονομία.

Σύνδεση με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»

Το 2024 ο αριθμός των [συνδεδεμένων χωρών](#) ανήλθε σε 19, καθώς το **Ηνωμένο Βασίλειο** [συνδέθηκε πλήρως](#) (εκτός από το μέσο Accelerator του ΕΣΚ) και ο **Καναδάς** προσχώρησε στον πυλώνα II. Οι διαπραγματεύσεις σύνδεσης με τη **Δημοκρατία της Κορέας** ολοκληρώθηκαν, ενώ άρχισαν επίσημες διαπραγματεύσεις με την **Ιαπωνία**. Το Συμβούλιο ενέκρινε εντολή για την έναρξη των πρώτων επίσημων διαπραγματεύσεων με τη **Σιγκαπούρη** και ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις με την **Αίγυπτο**. Οι διαπραγματεύσεις με την **Ελβετία** ολοκληρώθηκαν και η συμφωνία αναμένεται να υπογραφεί το 2025. Η συνολική επιχειρησιακή συνεισφορά από συνδεδεμένες χώρες το 2024 ανήλθε συνολικά σε 2,8 δισ. EUR, με σχεδόν 10 000 συμμετοχές.

3.2. Δεδομένα παρακολούθησης του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»

Δυνατότητες χρηματοδότησης

Οι 656 προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που προκηρύχθηκαν έως το 2024 στο πλαίσιο του κύριου και άλλων προγραμμάτων εργασίας του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» κάλυψαν συνολικά 2 534 ερευνητικά θέματα, με προϋπολογισμό ύψους 59,4 δισ. EUR.

Σκοπός των προτεινόμενων θεμάτων ήταν η προσέλκυση έργων E&K τα οποία θα συμβάλουν στην επιδίωξη των [προτεραιοτήτων της Επιτροπής von der Leyen για την περίοδο 2019-2024](#). Συνολικά, μέχρι στιγμής το 95,5 % των έργων έχουν συμβάλει στην επίτευξη αυτών των προτεραιοτήτων.

Προτάσεις έργων και ποσοστά επιτυχίας

Πηγή: Πίνακας δεικτών προτάσεων του προγράμματος «Ορίζων», όπως είχε διαμορφωθεί στις 6 Ιανουαρίου 2025.

Το ενδιαφέρον για το πρόγραμμα παρέμεινε έντονο, καθώς υποβλήθηκαν **88 803 επιλέξιμες προτάσεις**¹ κατά την περίοδο 2021-2024. Η ποιότητα παρέμεινε συνολικά σταθερή και πάνω από το ήμισυ των επιλέξιμων προτάσεων (54 %) έφθασε το ελάχιστο όριο βαθμολογίας αξιολόγησης.

Έως τον Ιανουάριο του 2025 είχαν επιλεγεί για χρηματοδότηση 14 592 προτάσεις, συνολικού εκτιμώμενου προϋπολογισμού 43 δισ. EUR. Το ποσοστό επιτυχίας των προτάσεων ήταν 16,4 %.

Ωστόσο, λόγω έλλειψης πόρων, μόνο το 30 % περίπου των προτάσεων που υπερέβησαν το ελάχιστο όριο χρηματοδότησης χρηματοδοτούνται. Για τη χρηματοδότηση όλων των εν λόγω προτάσεων που υποβλήθηκαν κατά την περίοδο 2021-2024 θα απαιτούνταν περίπου 81,7 δισ. EUR επιπλέον.

Χρηματοδοτούμενα έργα

¹ Αριθμός επιλέξιμων προτάσεων που υποβλήθηκαν μόνο στο πλαίσιο προσκλήσεων που έχουν κλείσει και έχουν αξιολογηθεί πλήρως.

Πηγή: Πίνακας δεικτών έργων του προγράμματος «Ορίζων», όπως είχε διαμορφωθεί στις 6 Ιανουαρίου 2025.

Μετά την αξιολόγηση των προτάσεων και έως το τέλος του 2024, διατέθηκαν **43,2 δισ. EUR** μέσω **15 148 επιχορηγήσεων**. Στο τέλος του 2024 ορισμένες επιχορηγήσεις βρίσκονταν ακόμη στο στάδιο των προπαρασκευαστικών εργασιών.

Το μέσο ύψος των επιχορηγήσεων ανέρχεται σε 2,9 εκατ. EUR. Η μέση χρηματοδότηση της ΕΕ που διατίθεται σε επιχορηγήσεις με έναν δικαιούχο (45 % των επιχορηγήσεων) ανέρχεται σε περίπου 1,2 εκατ. EUR και για επιχορηγήσεις με περισσότερους δικαιούχους (55 % των επιχορηγήσεων) σε περίπου 4,2 εκατ. EUR. Η δεύτερη περίπτωση αφορά 11,5 συμμετέχοντες κατά μέσο όρο.

Μέρος προγράμματος	Επιλέξιμες προτάσεις	Εγκεκριμένες προτάσεις	Ποσοστό επιτυχίας των προτάσεων (% των επιλέξιμων)	Συνεισφορά της ΕΕ που ζητήθηκε σε επιλεχθείσες προτάσεις (σε εκατ. EUR)	Υπογεγραμμένες επιχορηγήσεις	Συνεισφορά της ΕΕ σε υπογεγραμμένες επιχορηγήσεις (σε εκατ. EUR)	Μέσο ύψος επιχορηγήσεων (σε εκατ. EUR)
Πυλώνας I — Επιστήμη αριστείας							
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας (ΕΣΕ)	30 413	4 404	14,5 %	7 849	4 182	7 319	1,8
Δράσεις Marie Skłodowska-Curie (MSCA)	27 366	4 473	16,3 %	2 596	4 704	2 641	0,6
Ερευνητικές υποδομές	399	167	41,9 %	1 181	173	1 214	7
Πυλώνας II — Παγκόσμιες προκλήσεις και ευρωπαϊκή βιομηχανική ανταγωνιστικότητα							
Ομάδα 1 - Υγεία	2 502	562	22,5 %	4 590	565	4 312	7,6
Ομάδα 2 - Πολιτισμός, δημιουργικότητα και πολυδεκτική κοινωνία	2 311	330	14,3 %	1 135	322	991	3,1
Ομάδα 3 - Πολιτική προστασία για την κοινωνία	1 022	136	13,3 %	600	145	611	4,2
Ομάδα 4 - Ψηφιακές τεχνολογίες, βιομηχανία και διάστημα	5 655	1 091	19,3 %	8 083	1 094	7 439	6,8
Ομάδα 5 - Κλίμα, ενέργεια και κινητικότητα	5 291	1 091	20,6 %	7 946	1 159	7 945	6,9
Ομάδα 6 - Τρόφιμα,	3 408	763	22,4 %	4 636	720	4 190	5,8

βιοοικονομία, φυσικοί πόροι, γεωργία και περιβάλλον							
Πυλώνας III — Καινοτόμος Ευρώπη							
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας (ΕΣΚ)*	6 289	554	8,8 %	1 650	1 114	2 925	2,6
Ευρωπαϊκά οικοσυστήματα καινοτομίας	1 330	267	20,1 %	307	272	297	1,1
Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT)	25	20	80 %	1 189	26	1 741	66,9
Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας							
Διεύρυνση της συμμετοχής και διάδοση της αριστείας	2 509	647	25,8 %	1 464	583	1 398	2,4
Μεταρρύθμιση και βελτίωση του ευρωπαϊκού συστήματος E&K	283	87	30,7 %	197	89	193	2,2
Σύνολο για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»	88 803	14 592	16,4 %	43 425	15 148	43 215	2,85

Πίνακας 1. Προτάσεις και υπογεγραμμένες επιχορηγήσεις ανά πυλώνα και μέρος του προγράμματος (Πηγή: Πίνακας δεικτών έργων του προγράμματος «Ορίζων», όπως είχε διαμορφωθεί στις 6 Ιανουαρίου 2025).

* Δεν περιλαμβάνονται αριθμητικά στοιχεία για το μέσο Accelerator του ΕΣΚ (προτάσεις).

Επιδίωξη προτεραιοτήτων πολιτικής της ΕΕ

Πηγή: Δήλωση επιδόσεων του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

Η Ε&Κ διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης. Μέχρι στιγμής, το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» βρίσκεται σε καλό δρόμο όσον αφορά την επίτευξη του στόχου του σχετικά με τη διάθεση του 35 % των δαπανών για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, ενώ, σύμφωνα με τις προκαταρκτικές εκτιμήσεις, το 7,7 % των δαπανών του προγράμματος για την περίοδο 2021-2027 διατίθεται για τη βιοποικιλότητα.

Επιπλέον, το 21,2 % των δαπανών του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» συμβάλλει στον ψηφιακό μετασχηματισμό, καθώς οι επενδύσεις σε ψηφιακές τεχνολογίες ανήλθαν σε 11 657 εκατ. EUR από το 2021 έως το 2024.

Εκτιμάται ότι το 2024 διατέθηκαν επίσης 104 εκατ. EUR σε έργα τα οποία έχουν ως πρωταρχικό στόχο τη βελτίωση της ισότητας των φύλων και 1 391 εκατ. EUR σε έργα τα οποία θα συμβάλλουν στην επίτευξη της ισότητας των φύλων.

Αιτούντες και δικαιούχοι

Πηγή: Πίνακας δεικτών έργων του προγράμματος «Ορίζων», όπως είχε διαμορφωθεί στις 6 Ιανουαρίου 2025.

Τα έργα που υπογράφηκαν κατά τα πρώτα τέσσερα έτη του προγράμματος περιλαμβάνουν περίπου **28 136 μεμονωμένους συμμετέχοντες** από **171 διαφορετικές χώρες**, εκ των οποίων το 35,8 % αφορά ΜΜΕ. Κάθε συμμετέχων λαμβάνει μέρος σε 3,6 έργα κατά μέσο όρο. Οι αιτήσεις συμμετεχόντων από κράτη μέλη αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 82 % του συνόλου των επιλέξιμων αιτήσεων που υποβλήθηκαν, ενώ το 19,8 % προέρχεται από χώρες της διεύρυνσης.

Ο πίνακας δείχνει ότι η κατανομή των αιτήσεων μεταξύ συνδεδεμένων και μη συνδεδεμένων χωρών έχει μεταβληθεί. Οι συνδεδεμένες χώρες αντιπροσωπεύουν πλέον το 12,6 % του συνόλου των αιτήσεων, ενώ οι μη συνδεδεμένες χώρες αντιστοιχούν στο 5,6 %. Αυτή η αντιστροφή από τον Ιανουάριο του 2023 οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο νέο καθεστώς συνδεδεμένης χώρας του Ηνωμένου Βασιλείου.

Ομάδα χωρών	Αιτήσεις σε επιλέξιμες προτάσεις	% του συνολικού αριθμού αιτήσεων	Ποσοστό επιτυχίας αιτήσεων	Συμμετοχή σε υπογεγραμμένες επιχορηγήσεις	% της συνολικής συμμετοχής	Συνεισφορά της ΕΕ σε υπογεγραμμένες επιχορηγήσεις (σε εκατ. EUR)	% της συνολικής συνεισφοράς της ΕΕ σε υπογεγραμμένες επιχορηγήσεις
Κράτη μέλη	380 816	81,8 %	20,3 %	85 351	84 %	39 451	91,3 %
<i>Χώρες που δεν ανήκουν στη διεύρυνση</i>	288 513	62,0 %	21,0 %	67 441	66,4 %	33 498	77,5 %
<i>Χώρες της διεύρυνσης</i>	92 303	19,8 %	18,0 %	17 910	17,6 %	5 952	13,8 %
Συνδεδεμένες χώρες	58 817	12,6 %	18,3 %	10 200	10 %	3 238	7,4 %
<i>Συνδεδεμένες χώρες — εκτός Ηνωμένου Βασιλείου</i>	30 271	6,5 %	17,8 %	5 841	5,7 %	2 850	6,6 %
<i>Συνδεδεμένη — μόνο το Ηνωμένο Βασίλειο</i>	28 546	6,1 %	18,8 %	4 359	4,3 %	388	0,9 %
Μη συνδεδεμένες χώρες	25 990	5,6 %	21,5 %	6 045	6,0 %	526	1,2 %
ΣΥΝΟΛΟ	465 623	21,9 %	20,1 %	101 596	100 %	43 215	100 %

Πίνακας 2: Καταγωγή των αιτούντων

Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετεχόντων προέρχεται από ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (34 %), τα οποία λαμβάνουν την υψηλότερη χρηματοδοτική συνεισφορά (15 δισ. EUR). Οι οντότητες του ιδιωτικού τομέα και οι ερευνητικοί οργανισμοί αντιπροσωπεύουν το 30,7 % και το 21,9 % της συμμετοχής αντίστοιχα και η συνεισφορά που λαμβάνουν είναι παρόμοια (11,9 δισ. EUR).

Ο αριθμός των νέων συμμετεχόντων στο πρόγραμμα εξακολουθεί να αυξάνεται. Οι νέοι συμμετέχοντες αντιπροσωπεύουν το 51,1 % του συνόλου των συμμετεχόντων, ενώ το προηγούμενο έτος το ποσοστό αυτό ήταν 47 %. Ωστόσο, το ποσοστό συμμετοχών τους (δηλαδή ο αριθμός των έργων στα οποία λαμβάνει μέρος κατά μέσο όρο κάθε συμμετέχων) παραμένει χαμηλό σε σύγκριση με παλαιότερες εποχές (1,25 έναντι 6). Οι νέοι συμμετέχοντες προέρχονται κυρίως από τον ιδιωτικό τομέα, ιδίως από ΜΜΕ, και μέχρι στιγμής έχουν λάβει το 11,6 % των συνολικών χρηματοδοτικών πόρων του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

Συνολικά, σε κράτη μέλη διατέθηκαν 39,5 δισ. EUR ή το 91,3 % των χρηματοδοτικών πόρων. Σε χώρες της διεύρυνσης διατέθηκε το 13,8 % των χρηματοδοτικών πόρων. Σε συνδεδεμένες χώρες διατέθηκε το 7,4 % ή λίγο παραπάνω από 3 δισ. EUR και σε μη

συνδεδεμένες χώρες το 1,2 % ή 526 εκατ. EUR. Οι παρατηρήσεις που διατυπώνονται σχετικά με τη συμμετοχή ισχύουν και για το ποσοστό της χρηματοδότησης. Με τη σύνδεση του Ηνωμένου Βασιλείου, η κατανομή της συνολικής χρηματοδότησης μεταξύ συνδεδεμένων και μη συνδεδεμένων χωρών έχει μεταβληθεί σημαντικά σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του 2023.

Βασικές κατευθύνσεις αντικτύπου

Πηγή στοιχείων: Πίνακας δεικτών βασικών κατευθύνσεων αντικτύπου, όπως είχε διαμορφωθεί στις 6 Ιανουαρίου 2025.

Στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» θεσπίστηκαν βασικές κατευθύνσεις αντικτύπου (στο εξής: ΒΚΑ) για την παρακολούθηση του αντικτύπου του προγράμματος μέσω βραχυπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων δεικτών. Στην παρούσα ενότητα παρέχεται μια επισκόπηση των βραχυπρόθεσμων δεικτών. Από το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» προέκυψαν συνολικά 6 922 δημοσιεύσεις που αξιολογήθηκαν από ομοτίμους (ΒΚΑ 1). Συνολικά αναφέρθηκαν 10 222 δημοσιεύσεις στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», συμπεριλαμβανομένων άρθρων που δεν έχουν αξιολογηθεί από ομοτίμους, και άνω του 79 % από αυτές διατίθεται με ανοικτή πρόσβαση μέσω δικαιούχων (ΒΚΑ 3). Επιπλέον, δηλώθηκαν 124 προϊόντα διανοητικής ιδιοκτησίας (ΒΚΑ 7). Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» διευκολύνει επίσης την αναβάθμιση των δεξιοτήτων 95 156 ερευνητών (ΒΚΑ 2), εκ των οποίων το 44,1 % είναι γυναίκες. Επιπλέον, στο πλαίσιο του προγράμματος δημιουργήθηκαν και/ή διατηρήθηκαν 39 543 θέσεις εργασίας (εκφρασμένες σε ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης) στην ΕΕ (ΒΚΑ 8). Οι συμμετέχοντες έχουν ήδη κινητοποιήσει συνεπενδύσεις συνολικού ύψους 10,2 δισ. EUR για την υλοποίηση έργων E&K (ΒΚΑ 9).

Ωστόσο, μόνο 983 έργα (6,5 %) είχαν περατωθεί κατά τον χρόνο διεξαγωγής της παρούσας ανάλυσης και μόνο το 21 % των έργων είχαν ολοκληρώσει την υποβολή περιοδικών εκθέσεων και, ως εκ τούτου, η κοινοποίηση και ποσοτικοποίηση αποτελεσμάτων αναμένεται να αυξηθεί το 2025.

Εστίαση στις ευρωπαϊκές συμπράξεις

Πηγή στοιχείων: Πίνακας δεικτών έργων του προγράμματος «Ορίζων», όπως είχε διαμορφωθεί στις 6 Ιανουαρίου 2025.

Τον Ιανουάριο του 2025 είχαν προσδιοριστεί 50 ευρωπαϊκές συμπράξεις και άλλες δέκα ανακοινώθηκαν στο δεύτερο [στρατηγικό σχέδιο, για την περίοδο 2025-2027](#), για τρεις εκ των οποίων εκκρεμεί ακόμη η υπογραφή.

Στο πλαίσιο των **10 ενεργών κοινών επιχειρήσεων** (θεσμοθετημένες συμπράξεις βάσει του άρθρου 187 της ΣΛΕΕ), υπογράφηκαν 530 επιχορηγήσεις, με συνολική χρηματοδότηση ύψους **4,8 δισ. EUR** (ή 11 % των χρηματοδοτικών πόρων του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» που διατέθηκαν κατά την περίοδο 2021-2024). Αυτές αφορούν 4 281 οργανισμούς (που συμμετέχουν σε 9 186 έργα), από τους οποίους τα δύο τρίτα είναι ιδιωτικές εταιρείες. Το 44 % από αυτές είναι ΜΜΕ. Το 81 % των κονδυλίων της ΕΕ διατίθεται για δραστηριότητες που στηρίζουν την ψηφιακή και την κλιματική μετάβαση. Οι δικαιούχοι εξασφάλισαν πρόσθετη χρηματοδότηση ύψους 3,86 δισ. EUR, η οποία αποτελεί το 45 % των συνολικών επενδύσεων σε έργα.

Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» στήριξε 11 **συμπράξεις κοινού προγραμματισμού** με χρηματοδότηση ύψους **4 δισ. EUR**, μέσω 589 επιχορηγήσεων σε 4 753 διαφορετικούς οργανισμούς, από τους οποίους το ένα τρίτο ήταν ΜΜΕ.

Όσον αφορά τις **συγχρηματοδοτούμενες συμπράξεις**, υπογράφηκαν συμφωνίες επιχορήγησης με 14 κοινοπραξίες δικαιούχων στο πλαίσιο του πυλώνα II και με μία κοινοπραξία στο πλαίσιο του πυλώνα III, με συνολική χρηματοδότηση ύψους 1,17 δισ. EUR. Οι εταίροι αναμένεται να συνεισφέρουν από 50 % έως 70 % των χρηματοδοτικών πόρων ή πρόσθετο ποσό ύψους 2,5 δισ. EUR για E&K.

Εστίαση στο Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT)

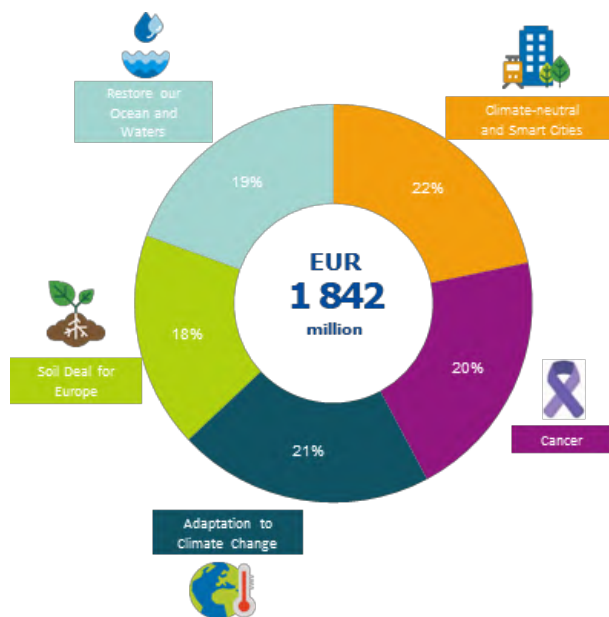
Το 2024 δημιουργήθηκαν 82 νεοφυείς επιχειρήσεις από σπουδαστές προγραμμάτων του EIT, ενώ 112 νεοφυείς επιχειρήσεις προέκυψαν από έργα καινοτομίας του EIT. Επιπλέον, μέσω της πρωτοβουλίας για τα ταλέντα στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας, 388 εταίροι δεσμεύτηκαν να παράσχουν κατάρτιση σε περισσότερα από 1 εκατομμύριο άτομα έως το 2025, ενώ πάνω από 900 000 άτομα έλαβαν κατάρτιση έως το 2024. Έως τον Δεκέμβριο του 2024 η ακαδημία της ευρωπαϊκής συμμαχίας για τους συσσωρευτές, την οποία διαχειρίζεται η ΚΓΚ InnoEnergy του EIT, είχε επιτύχει τον στόχο της για κατάρτιση 100 000 εκπαιδευομένων έως το 2025². Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιβεβαίωσε την επικείμενη σύσταση νέας ΚΓΚ του EIT για τους τομείς και τα οικοσυστήματα που σχετίζονται με τα ύδατα, τη θάλασσα και τη ναυτιλία.

Εστίαση στις αποστολές της ΕΕ

Πηγή: Πίνακες δεικτών έργων και προτάσεων του προγράμματος «Ορίζων», όπως είχαν διαμορφωθεί στις 6 Ιανουαρίου 2025.

Έως το τέλος του 2024 είχαν προκηρυχθεί, περατωθεί και αξιολογηθεί 54 προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο των αποστολών του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Αυτές προσέελκυσαν 862 επιλέξιμες προτάσεις. Υπογράφηκαν 236 επιχορηγήσεις του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», συνολικού ύψους 1 842 εκατ. EUR, με 3 302 δικαιούχους και κατανομή στις πέντε αποστολές ως εξής:

² Αφορά μόνο τα στοχευμένα αριθμητικά στοιχεία. Τα επαληθευμένα αποτελέσματα θα δημοσιευτούν αργότερα εντός του 2025.

Στα βασικά επιτεύγματα των αποστολών για το 2024 περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Η αποστολή «**Καρκίνος**» διοργάνωσε διάσκεψη υψηλού επιπέδου σχετικά με την καινοτόμο παρηγορητική φροντίδα, στην οποία παρουσιάστηκαν οι εξελίξεις και οι λύσεις πολιτικής που προέκυψαν από έργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ, και εξέδωσε [ενημερωτικό σημείωμα πολιτικής](#) στο οποίο περιγράφονται οι μελλοντικές προκλήσεις. Επιπλέον, πραγματοποίησε περιοδεία στην Πολωνία, τη Λιθουανία και τη Ρουμανία μέσω της οποίας προσέγγισε σχεδόν 11 εκατομμύρια άτομα, με σκοπό την ευαισθητοποίηση σχετικά με την πρόληψη και τον προσυμπτωματικό έλεγχο του καρκίνου.
- Η αποστολή «**Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή**» εξακολουθεί να παρέχει υποστήριξη σε 145 περιφέρειες για την εκτίμηση του κλιματικού κινδύνου που διατρέχουν, την ανάπτυξη μεθόδων για την επίτευξη ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή ή την κατάρτιση σχεδίων προσαρμογής.
- Η αποστολή «**Αποκατάσταση των ωκεανών και των υδάτων μας έως το 2030**» διέθεσε πρόσθετη χρηματοδότηση ύψους 127 εκατ. EUR για τη στήριξη των τοπικών κοινοτήτων και την περαιτέρω ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πλατφόρμας Digital Twin of the Ocean (ψηφιακό δίδυμο του ωκεανού). Το αρχικό πρότυπο παρουσιάστηκε στο ψηφιακό φόρουμ για τους ωκεανούς τον Ιούνιο.
- Στο πλαίσιο της αποστολής «**100 κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις έως το 2030**», 43 ακόμα πόλεις έλαβαν το [σήμα της αποστολής](#) το 2024. Δρομολογήθηκε **δανειοδοτικό πλαίσιο ύψους 2 δισ. EUR από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων**, με σκοπό την υποστήριξη των πόλεων με το σήμα της αποστολής στον σχεδιασμό πράσινων και βιώσιμων επενδύσεων.
- Η αποστολή «**Ευρωπαϊκή συμφωνία για το έδαφος**» δημιούργησε τα πρώτα 25 ζωντανά εργαστήρια, στα οποία περιλαμβάνονται περίπου 250 χώροι δοκιμών και συμμετέχουν 167 εταίροι (25 % από τον ιδιωτικό τομέα) σε 11 κράτη μέλη.

3.3. Εμπειριστατωμένη ανάλυση: Σύντομες ενημερώσεις και άλλες μελέτες σχετικά με την παρακολούθηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»

Το 2024 δημοσιεύθηκαν διάφορες εκθέσεις, μεταξύ των οποίων:

- η [σύντομη ενημέρωση σχετικά με την παρακολούθηση](#) της συμβολής του προγράμματος-πλαισίου στον τομέα του υδρογόνου από το 2007·
- η [σύντομη ενημέρωση σχετικά με την παρακολούθηση](#) των βασικών πραγματικών περιστατικών και δεδομένων όσον αφορά τη συμμετοχή ΜΜΕ στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»·
- η [σύντομη ενημέρωση σχετικά με την παρακολούθηση](#) της συμμετοχής των χωρών στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη».

Ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»

Δημοσιεύτηκε η έκθεση της ομάδας εμπειρογνομόνων σχετικά με την ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», με τίτλο «[Align, act, accelerate](#)» (Ευθυγράμμιση, δράση, επιτάχυνση). Οι εμπειρογνώμονες διατύπωσαν συστάσεις προκειμένου το πρόγραμμα να καταστεί αποτελεσματικότερο ως προς την ευθυγράμμιση της Ε&Κ με τους στρατηγικούς στόχους της Ευρώπης. Επιπλέον, η Επιτροπή δημοσίευσε διάφορες αξιολογήσεις και εκθέσεις με εστίαση σε συγκεκριμένους τομείς οι οποίοι επηρεάζονται από το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και το προηγούμενο πρόγραμμα (πράσινη μετάβαση, ανθεκτική Ευρώπη, καινοτόμος Ευρώπη).

3.4. Διάδοση και αξιοποίηση

Περισσότεροι από 5 000 δικαιούχοι έχουν ήδη λάβει υποστήριξη από την πλατφόρμα αποτελεσμάτων του προγράμματος «Ορίζων» και της πρωτοβουλίας Horizon Boosters. Από την Επιτροπή παρασχέθηκαν οι ακόλουθες δέσμες αποτελεσμάτων και ενισχυτικές δράσεις της βάσης δεδομένων CORDIS:

- [Environmental observations for the EU Green Deal](#) (Περιβαλλοντικές παρατηρήσεις για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία)
- [Blue carbon for biodiversity and climate action](#) (Γαλάζιος άνθρακας για τη βιοποικιλότητα και τη δράση για το κλίμα)
- [Understanding impacts of climate change on Earth's vulnerable polar regions](#) (Κατανόηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στις ευάλωτες πολικές περιοχές της Γης)
- [Reducing and preventing drivers of marine biodiversity loss](#) (Μείωση και πρόληψη των παραγόντων απώλειας της θαλάσσιας βιοποικιλότητας)
- [Tackling marine litter from source to sea](#) (Αντιμετώπιση των θαλάσσιων απορριμμάτων από την πηγή στη θάλασσα)
- [Algae innovation](#) (Καινοτομία στα φύκη)

- [Diving deeper: propelling ocean knowledge and its sustainable management](#) (Βαθύτερη κατάδυση: προώθηση της γνώσης για τους ωκεανούς και της βιώσιμης διαχείρισής τους)

Παραδείγματα άλλων σημαντικών δημοσιεύσεων και εκδηλώσεων προβολής είναι τα ακόλουθα:

- [Environmental observations and artificial intelligence for the benefit of science and society](#) (Περιβαλλοντικές παρατηρήσεις και τεχνητή νοημοσύνη προς όφελος της επιστήμης και της κοινωνίας)
- [Mapping ERC frontier research artificial intelligence](#) (Χαρτογράφηση της έρευνας αιχμής του ΕΣΕ στην τεχνητή νοημοσύνη)
- [Biodiversity: the nexus approach](#) (Βιοποικιλότητα: η προσέγγιση βάσει διασύνδεσης)
- [EU-funded projects leading the way to transformative change for biodiversity](#) (Έργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ που πρωτοστατούν στη μετασχηματιστική αλλαγή για τη βιοποικιλότητα)
- [Frontier research for transformative change](#) (Έρευνα αιχμής για τη μετασχηματιστική αλλαγή)
- [Insights from the authors of the IPCC 6th assessment report on knowledge gaps and priorities for research](#) (Πληροφορίες από τους συντάκτες της 6ης έκθεσης αξιολόγησης της IPCC σχετικά με τα κενά γνώσης και τις προτεραιότητες της έρευνας)
- [Frontier research for democracy](#) (Έρευνα αιχμής για τη δημοκρατία)
- [Εκστρατεία ευαισθητοποίησης σχετικά με την αξιοποίηση της γνώσης](#)
- [R&I for a fair green transition](#) (E&K για μια δίκαιη πράσινη μετάβαση)
- [R&I for a fair digital transition](#) (E&K για μια δίκαιη ψηφιακή μετάβαση)

3.5. Υλοποίηση και παρακολούθηση του προγράμματος Ευρατόμ

α) Πυρηνικές άμεσες δράσεις που υλοποιούνται από το JRC

Το 2024 το JRC δημοσίευσε **90 άρθρα που αξιολογήθηκαν από ομοτίμους** σχετικά με διάφορα θέματα πυρηνικής έρευνας. Εκτόνησε **10 υλικά αναφοράς**, τα οποία ενσωματώθηκαν σε αποθετήρια πυρηνικής έρευνας, δημιούργησε 10 τεχνικά συστήματα πυρηνικών διασφαλίσεων και πραγματοποίησε τρεις συνεισφορές σε **διεθνή πρότυπα**. Παρείχε 37 εξειδικευμένους **κύκλους κατάρτισης** σε περισσότερους από 900 δικαιούχους από την ΕΕ, την Ουκρανία και άλλες χώρες. Περισσότεροι από 350 επιθεωρητές και υπεύθυνοι πυρηνικών διασφαλίσεων έλαβαν κατάρτιση μέσω του Ευρωπαϊκού Εκπαιδευτικού Κέντρου Πυρηνικής Ασφάλειας (EUSECTRA). Συνολικά 59 ερευνητές από την ΕΕ και την Ουκρανία χρησιμοποίησαν τις εγκαταστάσεις πυρηνικής έρευνας του JRC.

Ως εκτελεστικό όργανο της Ευρατόμ στο διεθνές φόρουμ τέταρτης γενιάς, το JRC διοργάνωσε σημαντικές συνεδριάσεις και διεξήγαγε έρευνα σχετικά με τα συστήματα τέταρτης γενιάς.

Το JRC υποστήριξε την αντίδραση της Επιτροπής στον παράνομο επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της **Ουκρανίας**, παρέχοντας τεχνική εμπειρογνωσία για τις δέσμες κυρώσεων και διενεργώντας συγκριτική αξιολόγηση σχετικά με τη διασπορά ακτινοβολίας από κοινού με τις ευρωπαϊκές αρχές ακτινοπροστασίας.

β) Έμμεσες δράσεις του προγράμματος έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ (επιχορηγήσεις)

Το 2024 η Επιτροπή δρομολόγησε 21 έργα πυρηνικής έρευνας, συμπεριλαμβανομένων συμπράξεων για τη διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων και τα πυρηνικά υλικά, τα οποία χρηματοδοτήθηκαν με 121 εκατ. EUR από το πρόγραμμα Ευρατόμ. Σχεδόν 48 εκατ. EUR διατέθηκαν για την ασφάλεια των πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και 11 εκατ. EUR για την υποστήριξη εφαρμογών ιοντίζουσας ακτινοβολίας.

Μετά την τροποποίηση του προγράμματος εργασίας της Ευρατόμ, η Επιτροπή δρομολόγησε δύο νέες πρωτοβουλίες: μια μελλοντική σύμπραξη μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την παραγωγή ενέργειας με σύντηξη και μια πρωτοβουλία για τις ευρωπαϊκές δεξιότητες στον κλάδο της πυρηνικής ενέργειας. Δημοσιεύθηκε η εκ των υστέρων αξιολόγηση του προγράμματος έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ για την περίοδο 2014-2020.

Επιπλέον, η Επιτροπή δρομολόγησε δεύτερο έργο που αποσκοπεί στην ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού με πυρηνικά καύσιμα για τους πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής ρωσικού σχεδιασμού της Ευρώπης και της Ουκρανίας.

Τέλος, η Επιτροπή σύστησε την ευρωπαϊκή βιομηχανική συμμαχία για τους μικρούς δομοστοιχειωτούς αντιδραστήρες (στο εξής: SMR), με στόχο την ανάπτυξη των πρώτων SMR της ΕΕ. Αυτή υποστηρίχθηκε με άμεσες και έμμεσες δράσεις για τον ασφαλή σχεδιασμό, την ασφάλεια, τις διασφαλίσεις, την κατασκευή και τη λειτουργία των SMR.

4. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ 2025

Το 2025 η Επιτροπή σχεδιάζει να εγκρίνει τα «κύρια» προγράμματα εργασίας του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» για το 2025 και για την περίοδο 2026-2027. Τα δύο προγράμματα εργασίας θα συμβάλουν στους βασικούς στρατηγικούς προσανατολισμούς του δεύτερου στρατηγικού σχεδίου του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», για την περίοδο 2025-2027, καθώς και στις γενικές πολιτικές προτεραιότητες της Επιτροπής για την περίοδο 2024-2029. Τα προγράμματα εργασίας θα συμβάλουν επίσης στις προσπάθειες της Επιτροπής για απλούστευση, ιδίως καθιστώντας το πρόγραμμα πιο προσιτό στους αιτούντες και απλουστεύοντας την υποβολή εκθέσεων από τους δικαιούχους.

Επιπλέον, η Επιτροπή αναμένεται να προτείνει το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, ενσωματώνοντας στοιχεία προερχόμενα από ευρεία δημόσια διαβούλευση προκειμένου να ευθυγραμμιστεί η χρηματοδότηση της E&K με τις μελλοντικές προτεραιότητες χρηματοδότησης. Με τις πρωτοβουλίες του 2025, όπως η Πυξίδα

Ανταγωνιστικότητα και η συμφωνία για καθαρή βιομηχανία, καθώς και η επικείμενη στρατηγική για τις νεοφυείς επιχειρήσεις και την επέκτασή τους, θα διασφαλιστεί η παραμονή της ΕΕ στην πρώτη γραμμή της Ε&Κ. Οι εν λόγω πρωτοβουλίες θα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των μελλοντικών προκλήσεων και στην αξιοποίηση των ευκαιριών για βιώσιμη ανάπτυξη.